

TISKOVÁ ZPRÁVA

Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologický ústav AV ČR

V Holešovičkách 41, Praha 8
Tel./fax: 02/86 84 0129, 0130
E-mail: [rezkova@soc.cas.cz]

HODNOCENÍ VLÁDY

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2002</i>
<i>Otázky:</i>	<i>Pi.21a-d, Pi.22a-o, PI.23a-p</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>20.-27.5.2002</i>
<i>Počet respondentů:</i>	<i>1083</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>kvótní výběr</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>10.6.2002</i>
<i>Kód tiskové informace:</i>	<i>PI20610B</i>
<i>Zpracoval[/a]:</i>	<i>Miluše Rezková</i>

Z řady konkrétních oblastí je činnost vlády s výjimkou ekologické politiky a potlačování rasismu hodnocena převážně kriticky (viz tab. 1).¹ Relativně nejvíce veřejnost oceňuje hospodářskou politiku (ekonomická reforma: 35 % "dobře") a sociální politiku (životní úroveň: 35 %, sociální jistoty: 34 % "dobře"). Naopak velké dluhy se spatřují ve vládní politice zaměstnanosti (80 %), v bytové politice (69 %) a v zemědělské politice (73 %). Absolutně největší nespokojenost dávají občané najevo v souvislosti s hospodářskou kriminalitou a korupcí (84 % "špatně").

Odlišnosti mezi jednotlivými skupinami obyvatel v názoru na činnost vlády se odvíjejí především od jejich blízkosti k různým politickým stranám, kdy optimističtější spatřují situaci přirozeně především stoupenci ČSSD, kritičtější pohled je v řadě oblastí charakteristický pro příznivce pravice (ODS, Koalice) a voliče KSČM. Do spokojenosti s aktivitou vlády v jednotlivých oblastech se také do značné míry promítá životní úroveň dotázaného, kdy lidé s dobrou životní úrovní vyjadřují častěji spokojenost zejména v otázkách spojených se sociální politikou (životní úroveň, bydlení, sociální jistoty atd.).

Tabulka 2 zachycuje vývoj hodnocení činnosti vlád v jednotlivých oblastech od r. 1993, grafy časových řad jsou uvedeny v příloze.

---

¹ Otázka: „Řekněte mi, prosím, jak podle Vás vláda řeší následující problémy:"

Tab.1: **Jak se vláda stará o řešení jednotlivých problémů** (V/2002)

	velmi dobře	spíše dobře	spíše špatně	velmi špatně	<i>dobře</i>	<i>špatně</i>
životní prostředí	3	51	27	10	54	37
ekonomická reforma	1	34	44	8	35	52
životní úroveň	1	34	45	15	35	60
sociální jistoty	2	32	38	23	34	61
rasismus	1	31	31	15	32	46
obecná kriminalita	1	28	42	24	29	66
vytváření fungujícího práv. systému	1	23	35	22	24	57
zdravotnictví	1	22	45	23	23	68
školství	1	22	43	22	23	65
organizovaný zločin	2	20	30	37	22	67
problémy spojené s uprchlíky	1	19	31	22	20	53
bydlení a nájemné	1	17	43	26	18	69
nezaměstnanost	0	16	56	24	16	80
hosp. kriminalita, korupce	1	11	39	45	12	84
zemědělství	0	11	41	32	11	73

V pohledu veřejnosti na oblasti působení současné vlády lze ve většině případů vysledovat zřetelnou pozitivní tendenci. Např. kritické hodnocení sociálních oblastí, přetrvávající ještě z předchozích volebních období, doznalo obrát po roce 2000. Příznivější mínění se výrazněji projevilo v názoru na sociální jistoty a na životní úroveň a méně výrazně v posouzení politiky zaměstnanosti a bydlení.

V souvislosti s bezpečností, resp. s potíráním různých forem kriminality, lze konstatovat dlouhotrvající vysokou nespokojenost obyvatel, již nedokázala s větším úspěchem čelit žádná z posledních vlád. Od května 1999 je nicméně patrný nárůst pozitivních ocenění, nejsilnější v názoru na boj s obecnou kriminalitou (vzestup o 10 procentních bodů od r. 2000).

Vnímání hospodářské politiky vlády (ekonomická reforma) zaznamenalo v roce 1997 jeden z největších propadů spokojenosti, jež přesáhl až do poloviny současného volebního období. Teprve v aktuálním šetření byl zachycen výrazný přírůstek spokojených (o 19 procentních bodů od r. 2000).

Další, tzv. "resortní" oblasti, jsou posuzovány proměnlivěji. Například ekologická politika si udržuje vzestupnou tendenci, započtu již v dřívějších letech (od r. 1995). Rovněž rostoucím, nicméně mnohem pozvolnějším pozitivním trendem, prochází hodnocení zdravotnictví, jež v současnosti dosáhlo svého maxima spokojenosti (23 %) za posledních sedm let. Naproti tomu názor na zemědělskou politiku, trvale velmi kritický, se po roce 1996 dále propadl a po celé volební období Zemanovy vlády stagnoval.

Jediné dvě oblasti, poznamenané v tomto volebním období výraznějším poklesem spokojenosti, tvoří školství, které hodnotí příznivě pouze 23 % občanů, a imigrační politika s pětinou spokojených (pokles od května 2000 o 8, resp. o 16 procentních bodů).

Tab. 2: **Vývoj velmi nebo spíše dobrého hodnocení činnosti vlády** (v %)

	93/ III	93/ X	94/ IV	94/ X	95/ IV	96/ IV	97/ V	97/ X	99/ V	00/ V	02/ V
životní prostředí	21	26	25	29	24	26	30	33	35	45	54
životní úroveň	27	28	30	27	25	32	23	22	13	17	35
ekon. reforma	58	58	59	56	52	50	24	20	13	16	35
sociální jistoty	26	30	25	25	23	28	23	18	15	18	34
rasismus	-	-	-	-	-	-	-	-	32	33	32
obecná kriminalita	14	9	7	10	11	12	15	12	16	19	29
funkční legislativa	25	24	24	27	25	25	18	15	15	21	24
školství	25	37	35	40	32	37	20	21	32	31	23
zdravotnictví	25	34	38	31	20	17	7	8	15	21	23
org. zločin	-	10	9	11	12	12	10	10	13	13	22
uprchlíci u nás	-	-	-	-	-	-	-	-	49	36	20
bydlení a nájemné	-	23	20	19	15	10	12	13	16	14	18
nezaměstnanost	42	48	40	42	44	53	39	29	7	10	16
zemědělství	16	21	18	14	17	25	18	16	11	9	11
hosp. kriminalita	-	8	5	7	6	6	4	4	8	7	12

Zbývající otázky byly pokládány nově, není tedy možné srovnání v čase. První blok zjišťoval, jak veřejnost hodnotí úspěšnost některých konkrétních záměrů vlády premiéra Miloše Zemana, resp. zda registrují některé změny, jež vláda realizovala (viz tab. 3). Ukázalo se, že veřejnost je široce (75 %) obeznámena se zavedením vyšší spotřební daně na cigarety a méně se zavedením daně na pohonné hmoty (49 %). Úkol zvýšit platy zaměstnanců rozpočtové sféry považuje 51 % respondentů za splněný, dalších 40 % nikoli. Asi každý druhý (49 %) dotázaný konstatoval, že se skutečně hospodaří s vyšším schodkovým rozpočtem. Podle asi třetiny dotázaných se vláda zasloužila o posílení exportu a o zvýšení výdajů na školství. Většina (56 %) se ale naopak domnívá, že v případě školství vláda svůj slib nesplnila. Jako nesplněná je rovněž hodnocena kontrola privatizace některých podniků (55 %) a zvýšení investic do dopravy (50 %). Vláda podle respondentů neprovedla, resp. neprovedla důsledně, taková opatření, jako je ozdravení vybraných průmyslových podniků (45 %), výhodnější odpisy pro podnikatele (37 %), personální změny na ministerstvech (50 %) a zvýšení odvodů na sociální pojištění (37 %). Za jednoznačně nesplněné úkoly se ale jednoznačně považuje podpora bytové výstavby (78 %), akce "čisté ruce" (72 %) a omezení poslanecké imunity (75 %).

Tab.3: **Splnila vláda tyto záměry, provedla tyto změny?**² (v %)

	ANO	NE	NEVÍ
vyšší spotřební daň na cigarety	75	13	22
zvýšení platů zaměstnanců v rozpočtové sféře	51	40	9
vyšší spotřební daň na pohonné hmoty	49	16	35
vyšší schodkový rozpočet	49	20	31
posílení exportu	34	31	35
vyšší výdaje na školství	29	56	15
podpora bytové výstavby	22	78	10
vyšší odvody na sociální pojištění	22	37	41
ozdravení vybraných průmyslových podniků	21	45	34
zvýšení investic do dopravy	19	50	31
personální změny na ministerstvech	17	50	33
kontrola privatizace některých podniků	14	55	31
akce „čisté ruce“	14	72	14
výhodnější odpisy pro podnikatele	12	37	51
omezení imunity poslanců	8	75	17

Závěrem dotázaní zhodnotili jak přínos volebního období vlády ČSSD celkově, tak ze tří podstatných hledisek³. Relativně nejpříznivěji bylo oceněna její dosavadní zahraniční politika, kterou 44 % hodnotilo příznivě, 32 % "ani dobře, ani špatně" a 21 % nepříznivě. Další dvě oblasti, jako je hospodářská politika a působení na domácí politické scéně, spatřuje veřejnost podobně: asi třetina posuzuje vládu v obou směrech příznivě, kolem 30 % nepříznivě a "ani dobře, ani špatně" vidí 38 % působení vlády v oblasti vnitropolitické a 31 % v ekonomické.

Celkový přínos sociálnědemokratické vlády naší zemi pak občané hodnotí nejčastěji (37 %) "ani dobře, ani špatně", 32 % pozitivně a 24 % negativně.

Tab.4: **„Jak byste celkově hodnotil uplynulé volební období vlády ČSSD, pokud jde: (v %)**

	velmi dobře	spíše dobře	ani dobře, ani špatně	spíše špatně	velmi špatně	neví	dobře	špatně
o její zahraniční politiku	6	38	32	17	4	3	44	21
o její působení na domácí politické scéně	4	26	38	23	5	4	30	28
o její působení v oblasti ekonomiky	3	29	31	24	7	6	32	31
o její celkový přínos našemu státu	5	27	37	19	5	7	32	24

² Otázka: „Vláda se na počátku svého působení zavázala uskutečnit některá opatření, záměry. Domníváte se Vy osobně, že tato opatření, záměry splnila nebo nesplnila?“ Nabídka odpovědi: rozhodně splnila, spíše splnila, spíše nesplnila, rozhodně nesplnila.

³ Otázka - viz titulek a text tabulky 4.

Velmi příznivě spatřují působení vlády stoupců ČSSD, oceňující v 76 % její zahraniční politiku, v 74 % vnitřní politiku, v 73 % činnost v oblasti ekonomiky a v 79 % celkový přínos. Příznivci jiných politických stran vystupují již podstatně zdrženlivěji; mezi nimi jsou pak největšími kritiky vlády stoupců ODS a Koalice.

PŘÍLOHA: Grafy

Podíl těch, kteří hodnotili činnost vlády ve sledovaných oblastech velmi nebo spíše dobře (údaje v %)

